

Vedecká súťaž BARS5 o expedíciu do Kazachstanu je otvorená

6.5.2026 - Andrea Nozdrovická | SAV

Stredoškólakom a stredoškóláčkam, ktorí sa neboja dobrodružstva, je určená vedecká súťaž BARS5. Tímy, ktoré najlepšie vypracujú zadané úlohy, postúpia do finále na zámku v Smoleniciach, kde absolvujú štvordňové sústreďenie spojené so školením. Víťazný tím sa dostane na mesačnú vedeckú výpravu do prapôvodných lesov v krajine pod Nebeskými horami Ťanšanu, a na najvýznamnejšie svetové nálezisko fosílií v Kazachstane. Projekt sa uskutočňuje aj v spolupráci s Harvardovou univerzitou v USA, Cambridgeskou univerzitou vo Veľkej Británii a Sorbonskou univerzitou vo Francúzsku.

Do súťaže sa môžu prihlásiť trojčlenné tímy stredoškólakov. Ich úlohou je v prvom kole vypracovať viaceré teoretické a praktické úlohy, ktoré majú preveriť ich usilovnosť, vynaliezavosť, názory a reakcie na neriešiteľné úlohy. *„Zadanie do veľkej miery prichystali účastníci minulých ročníkov. Pri praktických úlohách musia súťažiaci zvládnuť svoje vlastné prostredie,”* opísal zadania vedúci organizačného tímu súťaže Peter Vršanský z Ústavu zoológie SAV, v. v. i. a Ústavu vied o Zemi SAV, v. v. i. V projekte BARS takto doteraz legálne, s certifikátmi, vysadili vyše 15 000 pôvodných neovocných stromov – celý nový les (z toho 5457 ks len v roku 2024).

Práce vyhodnotí odborná porota a do finále vyberie päť najlepších tímov. Ich členovia získajú možnosť absolvovať exkluzívne školenie od vedcov, odborníkov na prežitie a špeciálnych jednotiek. *„Na sústreďení v Kongresovom centre SAV na Smolenickom zámku preveríme odolnosť finalistov a ich schopnosť riešiť praktické úlohy. Zistíme tiež, ako vedia sami seba organizovať, spolupracovať, férovosť súťažiť a pomáhať konkurencii,”* doplnil paleobiológ. Sústreďenie sa má uskutočniť v septembri.

Zo sústreďenia v Smoleniciach vzíde víťazný tím, ktorému bude v spolupráci s kazašskými vedcami komplexne hradená dobrodružná vedecká výprava. Víťazi budú mať možnosť prežiť mesiac v prírode, navštívia lesy, budú stopovať šelmy, zaznamenávať živočíchy neznáme pre vedu, prispejú k ochrane, pomôžu medzinárodným vedeckým tímom a zúčastnia sa vykopávok fosílií vo vrstvách s dinosaurami a lietajúcimi jaštermi. Termín expedície bude spresnený s víťazmi a partnermi projektu.

Vypracované práce treba odovzdať do 15. septembra 2026. Podmienky účasti, ako aj znenie úloh nájdete v prílohe na konci textu.

Vedeckú súťaž pod záštitou Slovenskej komisie pre UNESCO organizuje Slovenská akadémia vied v spolupráci s Ministerstvom školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR, Veľvyslanectvom Kazachstanu na Slovensku a združením AMBA. BARS5 nadväzuje na úspešný medzinárodný vedecký a ochranársky projekt SUMACO 2015, vďaka ktorému sa víťazi súťaže stali súčasťou vedeckej výpravy tímu Petra Vršanského do džungle v Ekvádore. Projekty BARS1, 2, 3 a BARS IV sa úspešne uskutočnili v Indii v spolupráci s Harvardovou Univerzitou (Himaláje 2022; Ásam, Madhjadpradéš a Dillí 2024) a v Japonsku (Jakušima – najstaršie stromy sveta 2023; Hokkajdo 2024). Projekt prebieha v súčinnosti s J. E. Yasuhiro Kawakami (Japonsko) a s J. E. Apoorva Srivastava (India).

Spracovala: Andrea Nozdrovická

Foto: Peter Vršanský, Ústav zoológie SAV, v. v. i., Ústav vied o Zemi SAV, v. v. i.

https://www.sav.sk?doc=services-news&lang=sk&news_no=13615&source_no=20